

BESZÁMOLÓ JELENTÉS

a dorogi "József Attila" Művelődési Központ "Kadic Ottokár" barlang-
kutató szakkörének 1974. évi tevékenységéről

Az 1974. év folyamán a fő feladatot a Strázsa-barlang további feltárása jelentette. A feltáró munka újabb felfedezést nem hozott, mivel ebben az évben is, mint az előzőben, a barlangjainkat lezáró vasajtók javítása, a barlangok megvédése - szinte már évről-évre adta évközben a rendkívüli és - sokszor igen nehéz - feladatot.

Az előző években végzett, fokozatosan tökéletesített barlang lezárási munkáink ellenére úgy látszik, még mindig adódik olyan esemény, amelyre nem készültünk fel. Így ez év kezdetén, február 3-án a Sátorkőpusztai barlang vasajtóján 9 golyóverte lyukat találtunk a belül lévő biztonsági retesz tájékán. A 10 mm-es vasajtón áthatoló géppisztoly-lövedékek szétroncsolták a biztonsági zárat és emiatt a zárat - és így az ajtót - mi sem tudtuk kinyitni.

Több heti, több vasárnapi munkával végre sikerült a biztonsági zár reteszét eltávolítani és az ajtót kinyitni, majd új retesz-zár felszerelésével azt újra biztonságosan bezárni. További ésszerűsítéseket (erősítő lemez, új retesz - biztosító) igyekeztünk a későbbiekben a munkát befejezni.

Eközben május 26-án a Strázsa-barlang ajtaján a Sátorkőihez hasonló sérüléseket találtunk, aminek eredményeképpen itt is ajtójavításra kényszerültünk, ami szintén több heti munkát adott: kinyitása, javítása, golyóbiztos vaslemezek felhegesztése vált itt is szükségessé. A munkát azonban még elvégezni nem tudtuk, mivel június 30-án az ajtó mellett huzott betonfalakon találtunk rongálásokat. A Strázsa-barlangnál át is bontották, a Sátorkői-barlangnál csak megkísérelték átszakítani a vastag betonozást. Ideiglenes megoldásként eltorlaszoltuk a barlang bejáratát.

Megkerestük a városi rendőrkapitányság útján az esztergomtábori szovjet alakulatok parancsnokságát, akikkel megállapodtunk a helyreállítás módjában és idejében.

Ennek megfelelően július 23-tól kezdődően - 6 napon át - augusztus 24-ig elvégezték a kibontott falazat újraépítését, vastagítását, erősítését mindkét barlangnál, majd a vasajtók erősítésére a lemezek, reteszek felhegesztését és két db kétnyelvű figyelmeztető tábla elhelyezését mindkét barlang bejárata előtt.

Mivel a vasajtók hegesztése nem volt teljesen megfelelő, később azokat be kellett szállíttatni Dorogra, ahol végül is teljes felújításuk készült el.

A szök javítás, átalakítás, cementezés, festés őszig tartott, addigra sikerült elérni, hogy a kutatási területünkön fekvő, európai hírű kezelésünkben lévő természeti értékeinket jelentő barlangok tájékán végre rend és biztonságos védelem segítse munkánkat. Természetes azonban, hogy állandó gond számunkra, meddig tudjuk megőrizni ezt a területet s biztosítani munkánk zavartalan folytatását. Szeretnénk végre olyan helyzetbe kerülni, hogy tervszerű, nyugodt tevékenységgel végezhessük el betervezett munkálatainkat. Szeretnénk újra olyan eredményeket felmutatni a feltáró munkában is, amely méltó csoportunk eddigi tevékenységéhez. Szeretnénk a megőrzés és bemutatás mellett jelentős feltáró tevékenységet is felmutatni.

Az év folyamán a számos akadály ellenére sikerült az alábbi feladatokat is elvégeznünk :

1. A Sátorkőpusztai barlangban a barlangjáratok és lépcsők időszakos tisztítása minden évben elvégzett feladataink közé tartozik. Célja, hogy a barlang biztonságos bemutatását segítse az idegenforgalmi látogatókat elősegítse.

A nagyterem megtekintéséhez elengedhetetlen átrendezés, talajjegyvetés több heti munkával készült el.

Az év vége felé megkezdtek a legalsó nagyteremben korábban mélyített kutató-
árok, akna kitisztítását, amit 3 vasárnapon 28 fővel 152 órai munkával végez-
tünk eddig.

Ezen kívül ebben a barlangban az egyéb feladatokra 16 napon 88 fővel 430 órai
munkát fordítottunk.

2. Strázsa-barlangban a feltárási munka során az év elején a kutatóakna
összeszűkült végén robbanás céljából kézfurással robbantólyukak furását
kezdtek meg. Mivel ez lassan halad, s közben a fentebb említett nehézségek-
kel is meg kellett küzdenünk, a szükséges számú furólyukból csak 4 db-ot ké-
szítettünk el. Később az ideiglenesen az ajtóra borított mintegy 20 köbméter
törmelék eltávolítását, s egyben a járatszáj további bővítését végeztük, mely-
ből eddig a felét kb. 12 köbméternyi anyagot raktunk ki.

Ennek során itt 25 munkanapon 127 fővel 813 munkaórát dolgoztunk.

3. A Pilisnyergi viznyelőnek az általunk az 1961-63 évben megkezdett bon-
tását a budapesti Juventus btkutató csoport az év folyamán újra megkezdte.
A nagy mélység miatt szükségessé vált a bejárat szakasz ácsolattal biztosítá-
sa. A nyári száraz időjárású hónapokban együtt végeztük a feltárási munkát a
budapesti csoporttal. Együttműködésével újabb 4 méter vált szabadabbá a barlang
járataiból az esős idő beálltáig, amely azonban ezen a szakaszon megállította a
munkálatokat.

A viznyelő teljes mélysége most kb. 24 m, az agyagos törmeléket közbenső
deponálással, két ütemben lehet kiszállítani. Itt ötször két napi munkával 34
fő 352 órát dolgozott.

Egyéb tevékenységünk :

Az év folyamán szakszerű vezetést adtunk a barlangjainkat látogató szervezett csoportoknak. Így 12 alkalommal 15 csoportban 219 látogatónak mutattuk be a gipszkristályokkal és aragonitképződményekben gazdag barlangjainkat.

A tokodi bányabeli, különlegesen érdekes, aragonitkristályokkal ékes hasadék-barlangba is vezettünk 1 alkalommal érdeklődő barlangkutatókat, itt a leszálló csoport létszáma korlátozott lévén, csak 25 fő vehet részt a turán.

Szakkörünk tagjai 2 vasárnapon Fejes Imre geofizikus irányítása mellett, aki társadalmi munkával vállalta a Strázsa és a Sátorkőpusztai barlangok térbeli összefüggéseink vizsgálatához szükséges mérési, szintezési és térképezési munkálatok elvégzését, gyakorlati ismereteket szereztek a barlangtérképezés különböző módozataiban.

Az év folyamán több turát szerveztünk. Felkerestük a Bajóti-Öregkő barlangjait, a klastromi Leány és Legény-barlangokat. Látogatást tettünk a Bp-i Spartacus btkutató csoport munkahelyén, a Macska-barlangnál. Segítséget nyújtottunk nekik a munkahely műszaki felszerelés tervezésében.

Részt vettünk az MKBT éves társulati közgyűlésén és a Budapesten megrendezett Országos Barlangnapon 8 fővel.

Az 1974. év nem hozott számunkra látványos eredményeket, de annál több bosszúságot és nehézséget jelentett a barlangok védelme, amely csoportunk legfontosabb feladata, s melyet az Országos Természetvédelmi Hivatal megbízatásából láttunk el. Ugy érezzük sokszor: szinte lehetetlen feladatra vállalkoztunk.

Csoportunk azonban a sok viszontagság ellenére létszámában megerősödött. A rendes szakköri tagság mellett ifjusági csoportunk is alakult.

Igy a következő, 1975. évi munkánkat újult erővel kezdhethetjük, egyúttal köszönetet mondunk a Művelődési Központ vezetőségének a működésünk zavartalanságát biztosító anyagi és irányítói segítségéért.

Madaras Istvánné
szakkörvezető